

Horizontal vejledning - at gøre den individuelle vejledning kollektiv

UU-Aalborg har gennem et pilotprojekt – udskolingsarrangement for unge med en ordblindeproblematik – afprøvet en horisontal tilgang til vejledning, der muliggør, at vejledningen i videst mulig omfang opnår at være meningsgivende i de unges liv.

Onsdag den 5. april havde UU-Aalborg inviteret til udskolingsarrangement for unge med en ordblindeproblematik i 8. - 9. og 10. klasse og deres forældre. Mere end 60 elever og forældre mødte op for at høre læsevejledere fra fem forskellige ungdomsuddannelser fortælle om, hvilke rettigheder en ung med en ordblindeproblematik har på en ungdomsuddannelse. Derudover var fem unge repræsenteret på mødet, og de fortalte hver især deres historie om det at leve med ordblindhed både i grundskolen, i overgangen til ungdomsuddannelse og på en ungdomsuddannelse.

Skærpet praksis i forbindelse med ordblindhed

Baggrunden for ideen til det nye vejledningsinitiativ, og hvorfor målgruppen blev unge med en ordblindeproblematik, var, at der i efteråret 2016 i Aalborg kommune blev vedtaget en "Skærpet praksis i forbindelse med ordblindhed". En del af denne praksis består af en systematik i forhold til testning for ordblindhed og en efterfølgende handleplan. Da vi i UU-Aalborg møder unge i udskolingen, der endnu ikke er en del af denne systematik, fandt vi det relevant at være med til at støtte den gode overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse med en styrket vejledningsindsats.

Karrierelæringsperspektivet

Målet med vejledningsinitiativet var, at tilhørerne skulle have indblik i, hvordan det er at være ung på forskellige ungdomsuddannelser, samt hvilke rettigheder man har som ordblind. Samtidig fik tilhørerne mulighed for at spejle sig i andre unges erfaringer med at være ung med en ordblindeproblematik. "Hvad ligner mig, og hvad ligner ikke mig?" Det gav tilhørerne anledning til at reflektere over – "hvad er så vigtigt for mig i forhold til mine specifikke ordblindeproblematikker?" Hvad bliver hårdt at deale med? Hvorfor bliver jeg nødt til at gøre noget?

I pilotprojektet var der fokus på at organisere arrangementet ud fra et karrierelæringsperspektiv ved to indlagte refleksionsrunder, hvor arrangementets tilhørere havde mulighed for at tale sammen og udfordre hinanden på følgende refleksionsspørgsmål:

1. Runde: Hvad har overrasket dig i de to første oplæg?
2. Runde: Hvad har overrasket dig i de forskellige oplæg?
Har du fået nogle informationer i aften, som har relevans for din skolegang nu og fremover?
Hvad kunne du godt tænke dig at vide mere om? (Skovhus et. al.: 2016)

Koordinerende møder med de unge og læsevejlederne

I det nye vejledningsinitiativ var der valgt en brugerinitieret tilgang, da dele af udskolingsarrangementet var udarbejdet på baggrund af et koordinerende ungemøde med de unge oplægsholdere, der alle var i gang med en ungdomsuddannelse. Med et særligt fokus på en brugerinitieret vejledning ønskede vi at skabe et meningsfuldt fællesskab for de ordblinde unge i forhold til læring. Overgangen til ungdomsuddannelser og de udfordringer, de unge kan møde der, blev også behandlet. Mødet med fem engagerede unge gjorde et ungeperspektiv i vejledningen muligt, da det var på baggrund af deres narrativer, at vejledningen kunne tage

sit afsæt i, hvad der netop er og var meningsfuldt for de unge ordblinde.

Ud over et koordinerende ungemøde blev der afholdt et møde med læsevejlederne på de respektive ungdomsuddannelser, et møde, der efterfølgende har skabt grobund for et styrket samarbejde på tværs af de forskellige organisationer i forhold til nye vejledningsinitiativer.

Horisontalvejledning

Det nye i dette vejledningsinitiativ er at gøre den individuelle vejledning kollektiv ved at invitere en særlig målgruppe - alle elever med en ordblindeproblematik i udskolingen - på tværs af alle grundskoler i Aalborg kommune. På den måde bliver vejledningen horisontal frem for vertikal. Baggrunden for dette er, at der rundt på skolerne sidder enkelte ordblinde i hver klasse og for ikke at individualisere deres udfordringer, ser vi i UU-Aalborg et potentiale i at samle disse elever til vejledning i fællesskab på tværs af årgange og skoler. Tilgangen bygger på at se de unges problemstillinger som socialt forankrede: *"Vi er i samme situation"*, hvilket er styrken i den horisontale vejledning - at gøre den individuelle vejledning kollektiv (Thomsen et.al.;2013;12). Tidligere studier af vejledning i fællesskaber underbygger dette, da de viser, at relationen til en given problemstilling højner etableringen af en genkendelse og derved handlemulighederne forbundet dertil. (Thomsen et al.:2013)

**Nye rammer
for vejledning
af unge
ordblinde.**

AALBORG KOMMUNES SKOLER
**NOGET
AT HAVE
DET I**

 **Aalborg
Kommune**

 UU-Aalborg
Ungdommens
Uddannelsesvejledning

Evaluerings af pilotprojekt – udvikling af egen praksis

Da udskolingsarrangementet var et pilotprojekt i forhold til at højne kvaliteten af den kollektive vejledning i grundskolen, udarbejdede vi et semistruktureret undersøgelsesdesign med tre spørgsmål: *Hvad synes du om det nye udskolingsarrangement for ordblinde og deres forældre? Hvis arrangementet bliver tilbagevendende, kunne du så forestille dig at anbefale det til andre? Ris og ros til udskolingsarrangementet?* Alle tilhørere havde mulighed for at melde sig som informanter – fagpersoner, elever eller forældre. Med baggrund i udskolingsarrangementets målgruppe var det muligt at tilkendegive,

om man som informant ville kontaktes på telefon eller pr. mail efterfølgende.

Kan den horisontale vejledning benyttes til andre målgrupper?

Vores lille undersøgelse viste, at udskolingsarrangementet var meningsfuldt for tilhørerne. Følgende udsagn stammer fra evalueringerne – ” *Læsevejlederne fik generelt – og på en meget professionel og naturlig måde - fortalt om alle de forskellige hjælpemuligheder. Som var det helt uproblematisk og på INGEN MÅDE tabubelagt at være ordblind på den ene eller anden måde.*” (fagperson)

”Man mærkede specielt, hvordan de fremmødte unge blev fanget og gik derfra med en helt anden kropsholdning, end da de kom til jeres arrangement” (fagperson)

...arrangementet har givet os ro i forhold til, hvordan vores søn skal komme igennem en ungdomsuddannelse...” (forælder)

De unge oplægsholdere gav udtryk for, at de gerne ville have deltaget i et lignende arrangement omkring ordblindhed, da de selv gik i grundskolen. Oplægsholdernes tilkendegivelser samt tilbagemeldingerne fra informanterne fastslår, at det er meningsfuldt at samle unge og deres forældre i konstruerede fællesskaber i forhold til en specifik problemstilling - og i forhold til ungdomsuddannelse. Det er væsentligt at give dem indblik i rettigheder på ungdomsuddannelserne, mulighed for at spejle sig i andre - ung til ung vejledning samt mulighed for at reflektere i et karrierelæringsperspektiv.

I UU-Aalborg ser vi horisontalvejledning som en fremtidig metode, der kan kvalificere den kollektive vejledning for unge med særlige behov og unge i udsatte positioner.

Referencer:

- Skovhus, Randi Boelskifte; Poulsen, Bo Klindt; Buland, Trond; Svara, Randi Kristin: *På vej mod karrierekompetence – inspirationshæfte med spørgsmål, som understøtter karrierelæring* VIA University College 2016
- Thomsen, Rie; Skovhus, Randi; Buhl, Rita: *At vejlede i fællesskaber og grupper*, 1. udg., Schultz, 2013